

AVALUEM PER APRENDRE A FER EXPOSICIONS ORALS

Neus Sanmartí i Puig

Nascuda a Barcelona el 1943, es doctorà en ciències químiques a la Universitat de Barcelona i s'especialitzà en didàctica de les ciències. Va ser professora a escoles de primària i secundària i de l'Escola de Mestres de Sant Cugat, i actualment és catedràtica i professora emèrita honorària del Departament de Didàctica de la Matemàtica i de les Ciències Experimentals de la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona. Del 2002 al 2008 va dirigir l'Institut de Ciències de l'Educació de la UAB.

Ha treballat especialment en recerca sobre la didàctica de les ciències, l'avaluació formativa, el llenguatge en relació a l'aprenentatge científic i l'educació ambiental, així com en la formació permanent del professorat de ciències.

Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya, l'any 2009.

Les funcions més importants de l'avaluació són:

- reconèixer què ja es fa prou bé en funció d'un objectiu i què s'ha de millorar,*
 - entendre les raons de les dificultats, i*
 - decidir com avançar per superar les dificultats detectades.*
-

Avaluar és la condició per aprendre. També comporta, de tant en tant, qualificar, és a dir, decidir a quin nivell s'ha assolit un determinat saber. Això no obstant, les seves funcions més importants continuen sent:

- a) reconèixer què ja es fa prou bé en funció d'un objectiu i què s'ha de millorar,
- b) entendre les raons de les dificultats, i
- c) decidir com avançar per superar les dificultats detectades.

Si aquestes decisions són les idònies, hi haurà aprenentatge i, per tant, milloraran els nivells d'assoliment (la qualificació). L'avaluació no es pot deslligar de l'aprenentatge i no és una activitat que només es duu a terme al final d'un procés dissenyat per aprendre. En canvi, cal que estigui integrada al llarg de tot aquest procés, des de l'inici, i no amb l'objectiu de qualificar contínuament, sinó amb el de regular-ne les dificultats que possiblement es van evidenciant.

Com que les dificultats no són les mateixes per a tots els aprenents, l'avaluació necessita personalització, és a dir, plantejar-la de manera que cada alumne arribi a entendre quines són les raons que expliquen les dificultats pròpies i prengui les decisions més idònies per superar-les.

Com que aquestes dificultats no són les mateixes per a tots els aprenents, l'avaluació necessita personalització, és a dir, plantejar-la de manera que cada alumne arribi a entendre quines són les raons que expliquen les dificultats pròpies i prengui les decisions més idònies per superar-les. D'aquí la importància d'un bon retorn, de la coavaluació i de l'autoavaluació (i, de nou, recordem que no es fa amb la finalitat de posar-se nota sinó d'aprendre).

Quan parlem de l'expressió oral, sovint es considera que és un saber innat o que s'aprèn practicant, però es dedica poc temps al seu aprenentatge específic i encara menys, es planifica amb criteris de progressió al llarg dels cursos. Només cal comparar els criteris d'avaluació aplicats a 3r de primària i a 3r d'ESO, i es podrà comprovar que són pràcticament els mateixos.

Un problema de l'avaluació de l'expressió oral és que sempre s'avalua tota la competència, globalment, quan sabem que és impossible millorar alhora en totes les capacitats necessàries per ser un bon comunicador

Un altre problema de l'avaluació de l'expressió oral és que sempre s'avalua tota la competència, globalment, quan sabem que és impossible millorar alhora en totes les capacitats necessàries per ser un bon comunicador. Les dificultats es van superant una a una (els aprenents tenen molts anys de la seva vida escolar per arribar a ser competents), i no té massa sentit voler avaluar-ho tot al mateix temps si la finalitat és aprendre.

Finalment, un altre aspecte que condiciona l'avaluació de la qualitat de l'expressió oral és que la majoria de les vegades no es disposen de dades a les quals retornar quan es necessiti explicar les raons de les dificultats o es vulgui reconèixer si s'ha avançat. Un aprenent ha de poder 'veure's' i 'escoltar-se' les vegades que calgui. No serveix que d'altres, el docent o els companys, li diguin si ho ha fet bé o no tant bé, i li donin idees per millorar, si no està convençut que són valoracions i propostes vàlides. I per creure-s'ho ha de poder retornar a les dades i reconèixer la seva possible validesa.

Millor avaluar poc i a fons, que molt i superficialment

Una bona exposició oral requereix (...) d'una introducció que 'enganxi' i motivi. (...) Cal fer una planificació de centre per determinar en quin moment del desenvolupament de la competència global ens proposem aquest aprenentatge més específic.

Segurament estaríem d'acord que una bona exposició oral requereix, des d'un bon inici, d'una introducció que 'enganxi' i motivi. No és ni molt menys una condició suficient, però és necessària. Recordo que, quan vaig haver de començar a fer conferències (i superar els nervis i inseguretats que comporta), un company em va recomanar: prepara't molt bé l'inici, memoritza la primera frase, busca que desperti l'interès pensant en el públic..., la resta ja veuràs que fluirà, si les idees que vols comunicar són bones i les coneixes bé.

Per tant, podríem fer una planificació de centre per determinar en quin moment del desenvolupament de la competència global ens proposem aquest aprenentatge més específic.

Com començaríem? Primer gravaríem el punt de partida sobre com iniciem una exposició (no caldria tota l'exposició), per després poder comprovar què hauríem de millorar i, també, quant hem millorat. Després de veure diferents gravacions,

parlaríem sobre si l'inici d'algun company o companya ens ha agradat i possibles criteris per decidir-ho (figura 1). I, finalment, compartiríem l'objectiu, tot argumentant per què és important pensar bé com comencem una exposició oral. *Estem, per tant, avaluant (no qualificant!) aspectes de la nostra competència inicial, tot començant a reconèixer l'objectiu i la seva rellevància.*

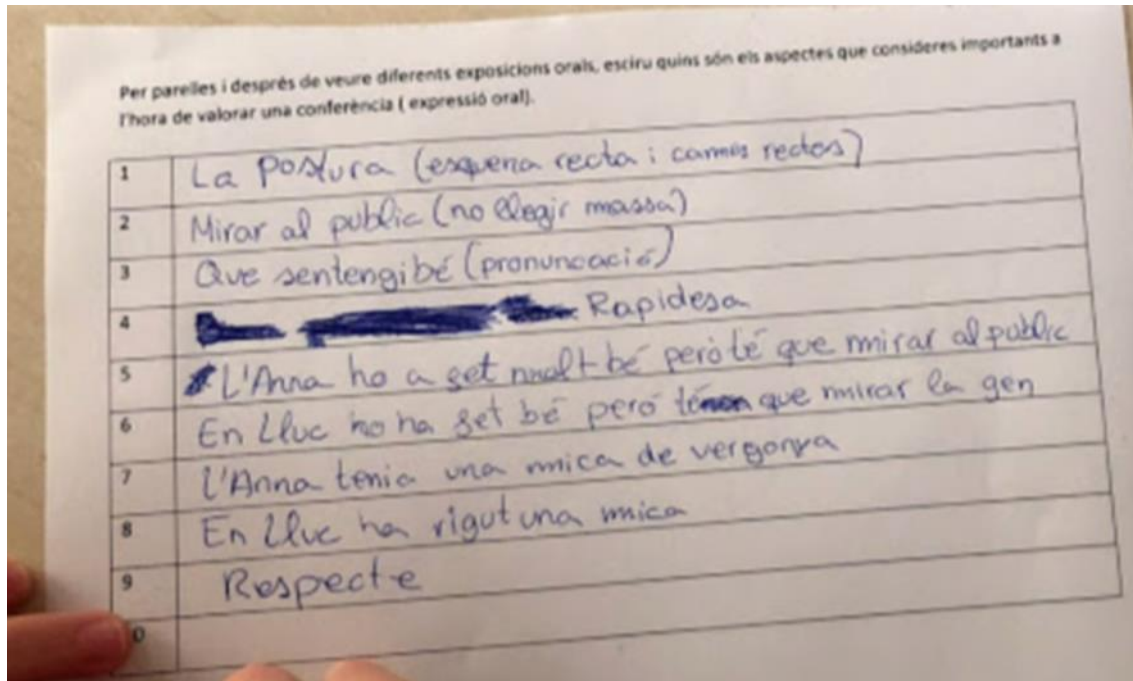

Figura 1: Per parelles, dos alumnes identifiquen aspectes que consideren importants de l'exposició del company (no específicament de la introducció). Font: Meritxell Parés.

<http://dspace.uvic.cat/xmlui/handle/10854/5804>

En segon lloc, possiblement visualitzaríem exemples de bones introduccions que podem trobar a Internet i aniríem deduint criteris que les caracteritzen, tot relacionant-los amb els que hem deduit en analitzar les nostres exposicions inicials. Justificaríem les raons que els validen com idonis, tenint present que no hi ha una sola manera de fer-ho, i que si sempre es comença igual, tampoc és una bona opció. Possiblement acordarem la importància de començar dient de què es parlarà i per què és important o interessant el tema, i millor si es fa a partir d'una pregunta, una anècdota o una citació per tal d'enganxar el públic. També discutiríem si hem de memoritzar la primera frase, si hem de respirar a fons abans de començar, si hem d'assajar, el temps que hi dedicariem i com utilitzaríem algun tipus de suport escrit per no oblidar-nos de les idees importants, entre d'altres aspectes a tenir en compte.

A partir de les observacions fetes i de la conversa a l'aula, *cada alumne planifica la seva pròpia Base d'Orientació (B.O.): què he de pensar i preveure quan prepari la introducció d'una exposició oral* (figura 2). Després les compararem i avaluarem quines

de les idees recollides ens agraden i també la forma d'explicitar-les, tenint en compte, a més, propostes que el docent pot suggerir al grup. Després cadascú refà la seva B.O. inicial i la recull en un lloc on la pugui trobar sempre que la necessiti (llibreta o carpeta d'aprenentatge, carpeta a l'ordinador...). El docent revisa les diferents produccions i, si cal, en fa un retorn. Per tant, *hem avaluat-regulat la planificació i l'anticipació de les accions necessàries per preparar la introducció d'una exposició oral.*

Figura 2: Alumne escrivint la Base d'Orientació, organitzada en apartats. Font: Meritxell Parés. <http://dspace.uvic.cat/xmlui/handle/10854/5804>

I en tercer lloc, *compartirem els criteris d'avaluació que ens han de permetre decidir la qualitat amb la qual apliquem la planificació feta.* Partirem de les accions incloses a la B.O. i decidirem com podríem concloure que el nivell d'assoliment ha estat a un nivell d'expert i el que seria el mínim de competència, diferenciant-los, per exemple, segons el grau d'ajuda que es necessita o si s'és capaç de donar-ne, el grau d'originalitat o creativitat, el nivell de persuasió, etc. (figura 3).

Criteris per avaluar la introducció d'una exposició oral			
Criteris d'avaluació de realització (relacionats amb la B.O.)	Criteris d'avaluació de qualitat		
		Satisfactori	Excel·lent
Contingut: es presenta el tema i l'objectiu de l'exposició, i es justifica per què és important i pot ser d'interès per al públic.		Es fa de manera que ajuda a situar el tema del qual es parlarà, reproduint models treballats o després de demanar ajuda per preparar-ho.	Es fa referència, segons el tema, al seu objectiu, a les raons per les quals pot interessar i/o a les parts de la presentació, de manera original. S'és capaç d'ajudar a companys a preparar-ho.

Estratègies explicatives: s'escull alguna pregunta, anècdota o citació per captar l'atenció del públic i despertar interès.		Es comença amb alguna estratègia per captar l'atenció, tot i que no és prou coherent amb el tema de l'exposició.	L'estratègia utilitzada per captar l'atenció del públic és molt suggerent i adient al tema de l'exposició.
Estratègies de control emocional: s'apliquen per superar la vergonya, la por i la inseguretat com, per exemple, respirar a fons abans de començar, memoritzar la primera frase, somriure, mirar el públic, assajar prèviament...		S'ha preparat com vèncer la por i la vergonya a parlar en públic, tot i que calen més assajos i entrenament per aconseguir que no es noti la inseguretat.	Es percep que ja té un bon nivell d'entrenament en l'aplicació d'estratègies i tècniques per controlar la inseguretat, i somriu i mira el públic aconseguint una bona connexió.
Temps: es dedica més o menys un 10% del temps de l'exposició a la introducció.		Es dedica un 10% del temps, i caldria utilitzar-lo de manera que el públic el percebés adient.	Es dedica un temps suficient a la introducció per aconseguir persuadir el públic de l'interès de l'exposició, i no es percep ni massa llarg ni massa curt.

Figura 3: Taula de criteris d'avaluació de la introducció en una exposició oral (s'expliciten només els de nivell màxim i mínim, i es pot deduir quin seria el nivell per sota del mínim i el d'entremig entre el màxim i el mínim).

Aquests criteris s'aplicaran sempre que s'avaluïn les introduccions de noves exposicions orals i cada alumne pot comparar en què millora en relació a l'anterior i reconèixer el seu progrés o també el dels companys o companyes. Després d'un temps, es pot arribar a qualificar el nivell assolit, a partir de triangular tres valoracions (la pròpia, la d'algun company i la del docent). Aquesta valoració és molt més objectiva que no pas el resultat de fer la mitjana de moltes 'notes'.

Més endavant treballaríem altres aspectes de la competència a partir de processos més o menys similars, tant els relacionats amb l'estructura del discurs (cos i conclusió), com amb la prosòdia, els elements no verbals, la correcció lingüística, l'ús de suports..., de manera que possiblement al final d'una etapa es podria haver desenvolupat un bon nivell de competència global. Cal recordar que l'alumnat ha de ser competent en

l'expressió oral a final d'ESO, fet que comporta que tenen molts anys per anar-la assolint.

Els alumnes faran exposicions orals completes amb objectius diversos (...) en cada cas, avaluarem el contingut de l'exposició oral a partir de criteris específics, que poden ser comuns als aplicats en el marc d'altres modes comunicatius, ja sigui l'escrit o el visual

Els alumnes faran exposicions orals completes amb objectius diversos: comunicar els resultats d'una recerca, explicar un conte o una història, fer conèixer una proposta d'itinerari d'una sortida, compartir emocions o sentiments que ens desperta alguna activitat, etc., i, en cada cas, avaluarem el contingut de l'exposició oral a partir de criteris específics, que poden ser comuns als aplicats en el marc d'altres modes comunicatius, ja sigui l'escrit o el visual. Però per aprendre i avaluar la competència comunicativa oral anirem pas a pas. Com es diu, millor poc i bé, que molt i malament.

Algunes estratègies i eines que ens poden ser útils per avaluar l'expressió oral

Les dades més vàlides per avaluar una exposició oral són les que provenen de la seva gravació. Són dades a les quals es pot retornar sempre que ho necessitem i possibiliten la seva anàlisi. Si els estudiants fan una exposició oral i se n'avalua la qualitat només a partir de les percepcions de les persones que l'escolten, no podran reconèixer si estan d'acord o no amb les valoracions emeses i amb les retroalimentacions que reben, ni argumentar els seus punts de vista fonamentant-lo en què ha passat.

Recordem que avaluar és un procés que comporta:

- a) Recollir dades.
- b) Analitzar-les.
- c) Prendre decisions.

En el cas de l'avaluació de la capacitat per exposar oralment alguna temàtica, necessitarem eines i estratègies que siguin útils per desenvolupar-la relacionades amb cada part del procés i, en algun moment, també per valorar-ne el grau d'assoliment.

La finalitat de disposar de dades és que a, a partir d'elles, es pot reconèixer què ja es fa prou bé i en què cal millorar, i també són necessàries per comparar produccions inicials amb d'altres posteriors i comprovar quant s'ha avançat.

- a) Les dades més vàlides per avaluar una exposició oral són les que provenen de la seva *gravació*. Són dades a les quals es pot retornar sempre que ho necessitem i possibiliten la seva anàlisi. Si els estudiants fan una exposició oral i se n'avalua la qualitat només a partir de les percepcions de les persones que l'escolten, no podran reconèixer si estan d'acord o no amb les valoracions emeses i amb les retroalimentacions que reben, ni argumentar els seus punts de vista fonamentant-lo en què ha passat.

Actualment no hi ha massa problema a fer gravacions, ja que el mòbil és una eina fàcil d'utilitzar pels mateixos estudiants. Recordem que no cal gravar tota l'exposició, ja que es pot limitar als aspectes que s'estan aprenent. Les més útils són les curtes. L'ús d'aquest instrument (i d'altres) requereix complir amb les normes de seguretat i privacitat, i també planificar com cada aprenent l'emmagatzemarà de manera que la pugui recuperar sempre que la necessiti.

Per poder utilitzar aquestes dades serà important preparar l'alumnat per ser capaç de gestionar les emocions negatives que sovint es generen quan un es veu en un vídeo (només cal pensar en el que ens costa als docents 'veure'ns' fent alguna exposició o interaccionant amb l'alumnat). Comporta canviar l'estatus de l'error que sovint s'estableix a les aules i acceptar que les dificultats són el punt de partida per aprendre i que ens cal identificar-les per poder superar-les. Aquestes emocions les podem expressar per mitjà d'un dibuix, d'un gest, o oralment, i se'n pot parlar, tot reconeixent per què veure's en un vídeo és una estratègia molt vàlida per aprendre.

(...) no només s'ha d'avaluar-regular la presentació final. Sempre és millor començar per avaluar la planificació que es fa, com es prepara, i també caldrà recollir-ne dades

Però en relació a una exposició oral no només s'ha d'avaluar-regular la presentació final. Sempre és millor començar per avaluar la planificació que es fa, com es prepara, i també caldrà recollir-ne dades. Es pot fer a partir d'una taula o d'un resum amb format de text instructiu, de manera que possibiliti analitzar com es va preparant i prendre decisions abans de realitzar-la (figura 4). Sabem que val

més curar-se en salut i, si només s'avaluen els resultats, els alumnes tendeixen a fer l'exposició sense planificar-la i, per tant, sense anticipar possibles millores a introduir.

Planificació de l'exposició oral		
Què haig de fer	Què he fet?	Dubtes o aspectes sobre els quals em cal demanar ajuda
Especificar les condicions en què es farà l'exposició: lloc, temps de durada, destinataris, objectiu.		
Preparar el tema a exposar: idea principal amb la qual s'ha de quedar el públic, punts que interessa destacar, informacions que necessito recollir, exemples que poden ser més útils...		
Elaborar el guió: introducció (presentar el tema i l'objectiu, captar l'interès), desenvolupament (explicar les diverses idees associades al tema, arguments, exemples...) i conclusió (resumir les idees-clau) .		
Preparar la presentació: preveure materials de suport i estratègies per captar i mantenir l'interès del públic		

Figura 4: Taula per recollir dades de la planificació d'una exposició oral.

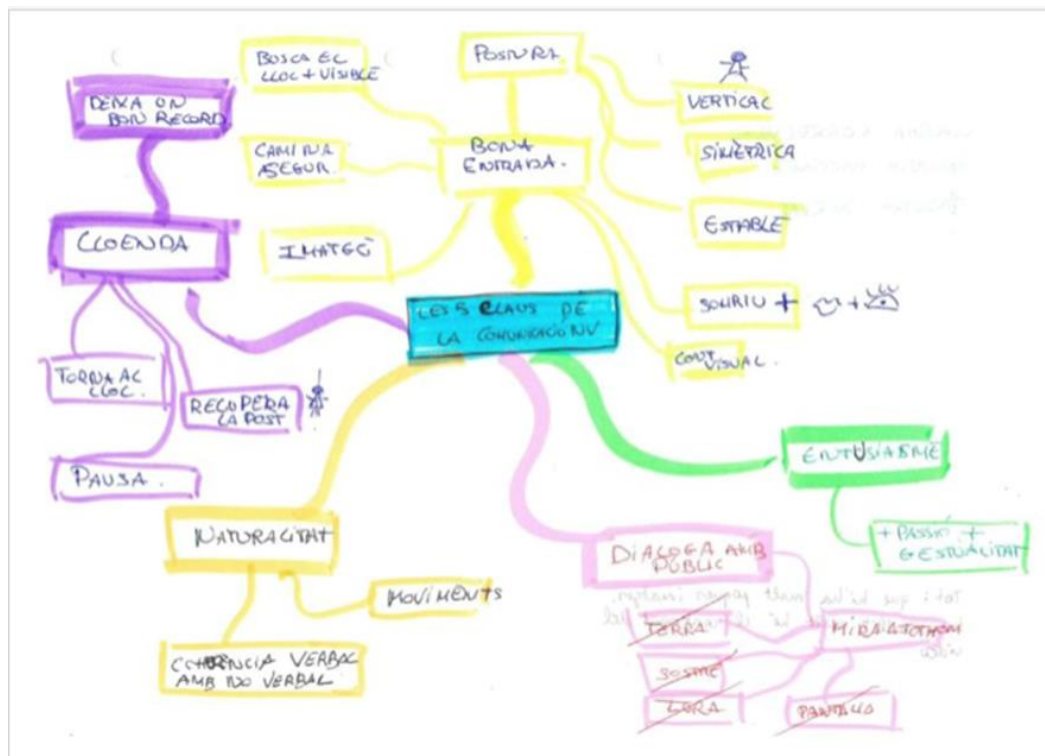
Per analitzar les dades i poder argumentar les raons que ens possibiliten entendre per què hem de millorar en algun aspecte i on és l'arrel de la dificultat que detectem, ens cal explicitar i compartir criteris d'avaluació

- b) Per analitzar les dades i poder argumentar les raons que ens possibiliten entendre per què hem de millorar en algun aspecte i on és l'arrel de la dificultat que detectem, ens cal explicitar i compartir *criteris d'avaluació*. Per arribar a compartir-los primer caldrà promoure l'aprenentatge de les accions a aplicar per fer una bona exposició oral, ja sigui elaborant una *Base d'Orientació* (o més d'una, perquè els aspectes a tenir en compte en són molts), *un mapa de pensament o mentals*, o *taules-resum* sobre què cal fer i preguntes que ens podem formular (figura 5). Es tracta de poder respondre les preguntes: En què haig de pensar al preparar una exposició oral? (i, si anem pas a pas, al preparar les idees a exposar, o la introducció, o els aspectes no verbals, o...?), i què haig de fer per dur-la a terme? La resposta a aquestes preguntes possibilita deduir els *criteris d'avaluació* anomenats *de realització* i reconèixer, quan avaluem la qualitat d'una exposició oral, quins no hem tingut prou en compte.

Aquestes planificacions les ha d'elaborar cada alumne i, per tant, s'hauran d'avaluar-regular per tal que siguin idònies. És el que ha de quedar recollit a la 'memòria externa', és a dir, a un lloc on cada alumne anirà a consultar quan necessiti pensar com dur a terme una exposició oral. No serveix donar-les ja elaborades, com si fos una recepta, perquè la planificació feta per un aprenent no necessàriament serveix per a un altre. Els punts de partida són diversos, de la mateixa manera que les necessitats de concreció, i si aquesta planificació es dona ja construïda, només és útil per a uns alumnes (normalment per als qui tenen un estil i unes aptituds similars a les dels docents o companys que les han elaborat). Això no vol dir que el professorat no parteixi d'unes propostes pròpies (sovint consensuades amb la resta de l'equip docent), però serà important aconseguir que cada aprenent se n'apropriï, tot reconeixent que li és útil. Una bona estratègia és la de promoure la comparació de produccions inicials de B.O., mapes o resums, i el docent va introduint idees no contemplades, o bé dona la pròpia perquè cada alumne completi la seva, tenint clar que no val copiar-la tal qual.

Figura 5: Mapa mental "Les cinc claus per seduir al públic", elaborat per unes alumnes. No sempre la primera producció és idònia i sovint serà necessari revisar-la. Font: Judith Rodríguez, CNL de l'àrea de Reus Miquel Ventura.

<https://blogs.cpnl.cat/elfar/tag/lexposicio-oral/>

(...) la funció més important d'una rúbrica no és la de qualificar, sinó la d'orientar la planificació i possibilitar la revisió (l'autoavaluació i la coavaluació), tot promovent l'autonomia de l'aprenent

Per concretar els nivells d'assoliment, podem utilitzar una rúbrica, que, perquè sigui útil per millorar, cal redactar-la de manera que l'alumne pugui reconèixer els passos que ha de donar per anar avançant. Un llistat de criteris d'avaluació de realització resumeix què s'ha de tenir en compte per fer una bona exposició oral, però la rúbrica concreta, a més, els criteris de qualitat, és a dir, com saber a quin nivell s'estan aplicant i, consegüentment, què es podria fer per avançar assolint nivells més alts. Recordem que la funció més important d'una rúbrica no és la de qualificar, sinó la d'orientar la planificació i possibilitar la revisió (l'autoavaluació i la coavaluació), tot promovent l'autonomia de l'aprenent (i així no dependre del retorn dels adults), tal com els mateixos alumnes expliquen perquè creuen que la rúbrica és un instrument que els ajuda a aprendre.¹

¹ <http://www.xtec.cat/web/curriculum/xarxach/avaluarperaprendre/rubrica/alumnes>

No és fàcil elaborar una bona rúbrica i s'ha d'anar construint poc a poc

No és fàcil elaborar una bona rúbrica i s'ha d'anar construint poc a poc, de manera consensuada i assegurant que tothom la pugui aplicar a l'anàlisi de les seves produccions. Molt sovint és suficient concretar només un dels nivells de qualitat, l'excel·lent o el mínim (figura 6), o bé els dos (figura 3).

Criteris d'avaluació de realització		Criteris d'avaluació de qualitat (nivell expert)
Organització i estructura	Introducció	Situa clarament de què parlarà i indica l'objectiu de l'exposició i les seves parts. Comença amb alguna fórmula de les apreses, aplicant-la de forma creativa. És suggerent, promou l'interès per escoltar i hi dedica el temps suficient.
	Cos	Desglossa les idees principals, connectant-les adequadament.
	Conclusió	Resumeix les idees-clau i acaba suaument, deixant una bona impressió al públic.
Contingut	Idees	Es diuen idees importants, que són correctes i ben explicades.
	Lèxic	Empra termes idonis en relació a l'auditori.
	Exemples i analogies	Utilitza exemples, anècdotes i analogies per fer entendre les idees i perquè sigui agradable escoltar-les.
	Sintaxi	És apropiada l'estructura de les frases, són curtes i estan ben connectades.
Comunicació no verbal	Posició del cos	Es mou amb naturalitat, dret i de cara al públic.
	Mirada	El contacte visual amb el públic és permanent, tot i que de tant en tant pot consultar les seves notes
	Gest	Els gestos són suaus, relacionats amb el que es diu i no repetitius.
Prosòdia	Volum	Tothom pot sentir el que es diu.

	Entonació	Remarca les idees importants, modula la veu i fa pauses. Comunica interès i fins i tot passió pel tema.
	Pronúncia	Les paraules s'entenen bé i evita l'ús repetit de les mateixes expressions.
	Ritme	Parla amb una cadència idònia, ni massa de pressa ni massa poc a poc.
Suport	Adequació	Utilitza imatges adients i suficients perquè l'auditori segueixi el fil del discurs.
	Qualitat	Tant les imatges com les lletres es veuen bé. Manté una unitat d'estil al llarg de tota la presentació: tipus de lletra, colors, mides...

Figura 6: Rúbrica parcial (només inclou el nivell expert) per avaluar una exposició oral. Els criteris relacionats amb un de realització haurien de resumir els que prèviament s'haguessin acordat al treballar-lo més específicament.

- c) A partir de l'anàlisi de les dades cal *prendre decisions* que possibilitin avançar. És en aquesta direcció que cal orientar la retroalimentació (el *feedback*). És sens dubte el més difícil de tot procés d'avaluació, ja que podem tenir moltes dades i haver fet moltes anàlisis i valoracions, però, si tot plegat no promou que es prenguin decisions útils per avançar, és molta feina però poc significativa.

És una regla útil que, abans de demanar ajuda al docent, s'hagi de consultar altres companys, perquè entre iguals s'aprèn molt i, a més, promou l'autonomia.

La presa de decisions l'ha de fer cada aprenent, tot i que molt sovint es necessita l'ajuda d'altres. Tots creiem que fem les coses el millor possible i cal que algú ens doni idees per avançar. És una regla útil que, abans de demanar ajuda al docent, s'hagi de consultar altres companys, perquè entre iguals s'aprèn molt i, a més, promou l'autonomia. Si molts alumnes pregunten directament al mestre és perquè els allibera de pensar per ells mateixos. Per parelles, poden comparar planificacions o visualitzar les exposicions realitzades i, aplicant els criteris d'avaluació consensuats, plantejar propostes concretes de millora. Poden ser útils guions del tipus exemplificat a la figura 7, i de nou recordem que s'ha d'anar pas a pas, i avaluar-regular només aquells aspectes a tenir en compte en fer una exposició oral que s'hagin treballat.

Què penso i em proposo per millorar la meua capacitat de fer bones exposicions orals	
Què ja faig prou bé i haig de mantenir?	
En què hauria de millorar? Per on començaré?	
Com ho podré millorar?	
Per què crec que és una bona opció començar per aquest aspecte i el com em proposo millorar?	
Quan i com comprovaré que he avançat?	
A qui demanaré ajuda si la necessito?	

Figura 7: Exemple de guió per promoure la presa de decisions orientades a la millora

Quan es valora que s'ha fet un bon procés d'aprenentatge, també es poden prendre decisions per qualificar els nivells d'assoliment de la competència, aplicant els mateixos criteris consensuats. Es pot fer comparant amb les produccions inicials i decidir quant s'ha après, tot triangulant valoracions (del propi alumne, de docents, de companys, i, fins i tot, de familiars o algun altra tipus de públic). Comporta acceptar que no tothom serà excel·lent en aquesta competència (i en d'altres), però sí que tots i totes han d'assolir el que hem acordat com el nivell mínim.

La competència en comunicació oral, més enllà de les exposicions

(...) l'avaluació de la capacitat de fer bones exposicions orals és important, però la competència va molt més enllà: comporta interactuar amb companys, conversar, comprendre què diuen altres... (...) Cal avaluar la competència en molts més espais que en el de les exposicions orals i en moltes més àrees que la de llengua, això sí, aplicant criteris consensuats tot reconeixent-ne les especificitats.

L'avaluació de la capacitat de fer bones exposicions orals, però sens dubte la competència va molt més enllà. Comporta interactuar amb companys, conversar, comprendre què diuen altres...

En aquest escrit hem fet referència només a l'avaluació de la capacitat de fer bones exposicions orals, però sens dubte la competència va molt més enllà. Comporta interactuar amb companys, conversar, comprendre què diuen altres... És la base de qualsevol aprenentatge, de l'escriptura i de la lectura, però també d'altres camps del coneixement. Fa anys que en Jaume Jorba deia que no es pot aprendre la matemàtica sense aprendre a parlar-la, i era un mestre a promoure que els seus alumnes assolissin aquest objectiu.

Per tant, cal avaluar la competència en molts més espais que en el de les exposicions orals i en moltes més àrees que la de llengua, això sí, aplicant criteris consensuats tot reconeixent-ne les especificitats. De la mateixa manera que algunes regles de joc no són iguals quan s'explica oralment un conte o un itinerari, tampoc ho serà si el tema és del camp de les ciències, de l'art o de la matemàtica, però, si tots els docents som coherents i anem alhora, de ben segur que, de manera molt més eficaç i eficient, ajudarem el nostre alumnat a ser competents.